

ingediend op **1362** (2021-2022) – Nr. 2
19 juli 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Bart Tommelein en Johan Deckmyn

over het voorstel van resolutie

van Staf Aerts, Maarten De Veuster, Orry Van de Wauwer,
Annick Lambrecht en Emmily Talpe

over het openen van de politieke dialoog
met de Europese Commissie over acties
tegen de hongersnood en de humanitaire
crisis in de Hoorn van Afrika

Documenten in het dossier:
1362 (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

verzendcode: BUI

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneekhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Op 12 juli 2022 behandelde de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over acties tegen de hongersnood en de humanitaire crisis in de Hoorn van Afrika. Het voorstel werd unaniem aangenomen.

1. Toelichting door Staf Aerts

Staf Aerts zegt dat er tien jaar geleden in de regio van Somalië al een grote hongersnood was. De beelden van toen staan bij velen op het netvlies gebrand. Toen zei de internationale gemeenschap ook dat het nooit meer mocht gebeuren, maar elf jaar later is de situatie er opnieuw zeer precair. Na drie opeenvolgende mislukte regenseizoenen is de Hoorn van Afrika kurkdroog. De ergste droogte in de afgelopen veertig jaar doet zich voor, wat tot catastrofale situaties leidt: door de stijgende voedselprijzen dreigen mensen op korte termijn om te komen.

Medio mei trokken Oxfam, Save the Children en Jameel Observatory aan de alarmbel over de catastrofale situatie in Kenia, Ethiopië en Somalië. Elke 48 seconden overlijdt er iemand door acute honger.

De extreme droogte heeft een desastreuze impact op de landbouw. Ook de oorlog in Oekraïne zorgt voor hogere prijzen van graan, zonnebloemolie en brandstof waardoor het voedsel onbetaalbaar is geworden. De Verenigde Naties schatten dat in die landen tussen de 13 en 14 miljoen mensen met acute honger kampen en dat dertig miljoen mensen dit jaar noodhulp moeten krijgen om erger te voorkomen. Oxfam voorspelt dat deze crisis die van 2011 zal overtreffen: toen liet een kwart miljoen mensen het leven.

350.000 Somalische kinderen zijn zo ernstig ondervoed dat ze zonder onmiddellijke behandeling de zomer niet overleven. Het aantal ziekenhuisopnames stijgt enorm. Uit een ontluisterende reportage in *De Standaard* blijkt dat heel veel mensen en kinderen niet eens in het ziekenhuis geraken. Wat het lid bijzonder aan die reportage trof, was dat huilende kinderen in het ziekenhuis een goed signaal waren omdat ze nog de kracht hadden om te huilen ...

Staf Aerts stelt vast dat de crisis in de Hoorn van Afrika ondergesneeuwd geraakt is door de oorlog in Oekraïne en dat er vandaag veel minder aandacht is voor de precaire situatie. Dit voorstel van resolutie wil dan ook de humanitaire crisis in de Hoorn van Afrika bij de Vlaamse Regering en bij de Europese Commissie hoger op de agenda zetten. Daarnaast wil het voorstel er ook voor zorgen dat de humanitaire hulp op gang komt en vraagt het aan de Vlaamse Regering en de Europese Commissie om budgetten vrij te maken. Ten slotte moet er een structurele oplossing komen voor de desastreuze gevolgen van de klimaatopwarming.

2. Bespreking

Volgens *Bart Tommelein* worden in de Hoorn van Afrika miljoenen mensen geconfronteerd met een catastrofe als gevolg van de aanhoudende droogte. De crisis wordt verergerd door de COVID-19-pandemie, de aanhoudende conflicten, zwermen sprinkhanen in de woestijn en stijgende voedselprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Meer dan 14 miljoen mensen in Somalië, Ethiopië en Kenia staan nu op de rand van de hongerdood, van wie ongeveer de helft kinderen. Dat aantal zal tegen medio 2022 tot 20 miljoen stijgen als de regens uitblijven, de prijzen blijven stijgen en de wereldleiders de hulpfondsen niet verhogen om aan de behoeften van de mensen in crisis te voldoen.

Zijn fractie steunt dan ook het voorstel van resolutie omdat vrede en de veiligheid hand in hand gaan met het bestrijden van armoede en honger. Als de honger in de

Hoorn van Afrika niet wordt aangepakt, dan heeft dat impact op de stabiliteit van een hele regio. Het voorstel van resolutie vraagt aan de Vlaamse Regering om de noodsituatie in de Hoorn van Afrika op zowel de diplomatieke als de politieke agenda te plaatsen. Ook wordt er aan de Vlaamse Regering gevraagd om na te gaan hoe Vlaanderen via uitwisselingsprojecten met onze onderzoeksinstellingen structureel kan bijdragen aan de economische, ecologische en sociale verduurzaming van de lokale landbouw.

Liberalen staan niet voor traditionele liefdadigheid, maar voor een ontwikkelingsbeleid dat mensen weerbaar en veerkrachtig maakt om een leven naar eigen keuze uit te bouwen en op eigen benen te staan. Zelfredzaamheid en weerbaarheid staan centraal. Dit voorstel van resolutie stelt het ook expliciet: de ontwikkelingsmiddelen worden ingezet om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van de bevolking te versterken.

Ondanks wereldwijde inspanningen op het vlak van internationale solidariteit heeft de COVID-19-crisis aangetoond dat de meest kwetsbare landen niet voldoende veerkrachtig zijn om de externe schokgolven op te vangen. Wanneer schokgolven traditionele humanitaire hulpverlening verminderen of belemmeren, stelt men vast dat de impact daarvan op ontwikkelingslanden bijzonder groot is. De hoge commissaris voor de Vluchtelingen stelt dat de traditionele humanitaire hulpverlening steeds meer wordt gezien als een ondermijning van het vermogen van mensen om een crisis het hoofd te bieden en dat leidt tot afhankelijkheid. Daarom is het van essentieel belang om de grondoorzaken van deze humanitaire crisis aan te pakken. Dit voorstel van resolutie verzoekt de Europese Commissie dan ook om te werken aan structurele oplossingen zonder de huidige humanitaire noden uit het oog te verliezen.

Annick Lambrecht meent dat de humanitaire crisis in de Hoorn van Afrika allen dient te verontrusten. Zo zijn er 350.000 Somalische kinderen ernstig ondervoed en zonder behandeling zullen ze de zomer niet doorkomen. Het land raakt daardoor steeds verder ontwricht. Men moet de crisis aankaarten op diplomatiek vlak bij de Europese Unie en samen bekijken hoe men inspanningen kan leveren binnen een Europees initiatief. Men mag daarbij ook niet alleen aan symptoombestrijding doen. Ze verwijst naar de inspanningen die de federale minister van Ontwikkelingssamenwerking geleverd heeft voor de structurele aanpak van de klimaatverandering.

Via uitwisselingsprogramma's met Vlaamse onderzoeksinstellingen kan men de lokale landbouw in Somalië verduurzamen door ecologisch te innoveren. Er is ook een solide basis op sociaal en economisch vlak nodig. Als solidaire Vlaamse regio kunnen we niet weggijken van de wereldwijde voedselcrisis die zich voordoet.

Dit voorstel resolutie met een specifieke focus op de Hoorn van Afrika heeft dan ook de volle steun van de Vooruitfractie.

Johan Deckmyn stelt met spijt vast dat het niet de eerste keer is dat er zich tragische situaties afspelen in de Hoorn van Afrika op vlak van hongersnood. De oorlog in Oekraïne zorgt voor hogere voedsel- en energieprijzen en heeft een bijzonder verontrustende invloed op de situatie daar. Zijn fractie apprecieert dat het voorstel van resolutie de situatie in de Hoorn van Afrika hoger op de politieke agenda wil plaatsen en zal het voorstel dan ook steunen. Hij is het ook eens met Staf Aerts om te zoeken naar structurele oplossingen voor de situatie; helaas komen die er volgens hem niet meteen aan. Hij hoopt dat ontwikkelingsmiddelen ingezet kunnen worden om ervoor te zorgen dat de zelfredzaamheid bevorderd wordt en dat er een echte structurele oplossing kan komen voor de crisis in de Hoorn van Afrika.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over acties tegen de hongersnood en de humanitaire crisis in de Hoorn van Afrika werd unaniem aangenomen met negen stemmen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Bart TOMMELEIN
Johan DECKMYN,
verslaggevers